

О. ХЕНРИ

ГОРЯЩА ЛАМПА

Превод от английски: Тодор Вълчев, 1977

chitanka.info

Разбира се, и този въпрос има две страни. Нека разгледаме втората. Често чуваме да се говори за „продавачки“. Такива не съществуват. Има момичета, които работят в магазини. По този начин те изкарват прехраната си. Но защо трябва да превръщаме тяхната професия в определение за човека. Нека бъдем справедливи. Кой нарича момичетата, които живеят на Пето авеню, „купувачки на мъже“?

Лу и Нанси бяха дружки. Те дойдоха в големия град да си търсят работа, защото у дома не можеха да ги изхранят. Нанси беше на деветнадесет години, а Лу — на двадесет. И двете бяха хубавки, работливи момичета от провинцията, които нямаха амбиции за сценична кариера.

Ангелчето-пазител, което бди отгоре, ги насочи към едно евтино и прилично общежитие. И двете си намериха работа и започнаха да печелят. И си останаха дружки. Позволете ми сега, шест месеца след пристигането им, да ви запозная: Читател Досадник — моите приятелки госпожица Нанси и госпожица Лу. Докато се ръкувате, обърнете внимание — но много предпазливо — на облеклото им. Да, много предпазливо, защото те така мразят да се вторачват в тях, както и дамите в ложите на конни надбягвания.

Лу е гладачка — работи на парче в една ръчна пералня. Тъмнолилавата рокля ѝ стои зле, а перото на шапката ѝ е с четири инча по-дълго, отколкото е необходимо; но хермелиновият ѝ маншон и хермелиновата яка струват двадесет и пет долара, въпреки че в края на сезона събратята на нейния хермелин ще има да стоят по витрините с табелки „7,98“. Лу има розови страни и блестящи светлосини очи. От цялото ѝ съществуване се излъчва доволство от живота.

Нанси ще наречете продавачка — просто по навик. Такъв тип няма. Но понеже опороченото поколение търси тип във всичко, тя може да бъде взета за „типична продавачка“. Тя е с висока прическа помпадур и биеща на очи права блузка. Полата ѝ е от дреб, но затова пък ушита по последна мода. Никакви кожи не я предпазват от острия пролетен вятър, но тя носи сукнения си жакет с такова достойнство, като че е манто от каракул. На лицето и в очите ѝ, безпощадни типотърсачо, е изписано изражение, типично за продавачка. В него се четат мълчаливото, презрително негодувание на потъпканата жена и мрачно предвестие за неизбежното възмездие. Това изражение не

изчезва дори когато тя се залива от смях. Същото изражение може да се види в очите на руските селяни; а тези от нас, които доживеят този ден, ще го видят на лицето на архангел Гавраил, когато той надуе последната тръба. Това изражение би трябвало да смути и унищожи мъжа, но той обикновено се ухилва и поднася цветя — в които е скрит хомот.

А сега повдигнете шапка и тръгвайте, след като сте получили веселото „до скоро виждане“ на Лу и Нансината присмехулна, мила усмивка, която, кой знае защо, не достига до вас и като бяла нощна пеперуда литва над покривите към звездите.

Двете чакаха на ъгъла Дан. Дан беше приятелят на Лу. Верен? Тя винаги можеше да го намери, докато Мери от песничката би трябвало да прати цяла дузина частни детективи по следите на своето агънце.

— Не ти ли е студено, Нанси? — попита Лу. — Ама че си будала и ти — да работиш в тоя глупав магазин за осем долара седмично. Миналата седмица аз изкарах осемнайсет и петдесет. Е, то се знае, да гладиш, не е така фино, като да продаваш тантели на щанда, но поне се вадят добри пари. Никоя от нашите гладачки не пада по-ниско от десет. И моята работа с нищо не е по-унизителна от твоята.

— Дръж си я за тебе — каза Нанси с вирнат нос. — На мене ми стигат осем долара и една стая. Аз обичам да гледам наоколо си хубави неща и фини хора. А пък какви възможности има при нас! Онзи ден едно момиче от отдела за ръкавици се взе с един от Питсбърг — стоманолеяр ли, ковач ли, кой го знае какъв беше, ама милионер. Един ден и аз ще се подреда. Не че искам да се хваля с външността си, но на дребно не се ловя. А какви възможности има в пералнята?

— Че нали там се запознах с Дан! — каза тържествуваща Лу. — Беше дошъл да си вземе ризата и яките за неделя, а пък аз гладех на първа дъска. При нас всички се натискат да работят на първа дъска. Този ден Ела Маджиниз беше болна и аз работех на нейното място. Той казва, че най-напред забелязал ръцете ми — такива едни бели и закръглени. Помня, че си бях навила ръкавите. В пералнята идват доста свестни хора. И веднага си личат; носят прането си в куфарчета и не се мотаят около вратата, а влизат направо.

— Как можеш да носиш такъв корсаж, Лу? — каза Нанси и хвърли изпод тежките мигли съжалителен поглед към невъзможния тоалет на приятелката си. — Какъв ужасен вкус.

— Какво му е на корсажа! — ококори се възмутена Лу. — Шестнайсет долара съм платила за него, а струва двайсет и пет. Някаква жена го беше оставила за пране и не го потърси вече. И шефът ми го продаде. Целият е с ръчни шевици. Ти по-добре погледни това просто и безобразно нещо, което си сложила.

— Това просто и безобразно нещо — отвърна спокойно Нанси — е точно по модела, който носи госпожа Ван Олстин Фишър. Момичетата казват, че миналата година сметката ѝ в нашия магазин била дванайсет хиляди долара. А моята пола си я уших сама. Излезе ми долар и половина. Но по нищо не можеш да я различиш от нейната.

— Е, като искаш да гладуваш и да се пишеш важна мадама, твоя си работа — каза добродушно Лу. — Аз пък предпочитам да гладя, но да взимам повече пари. А след работа да нося нещо по-хубавко и по-фантазе — мога да си го купя.

В този миг се появи Дан, сериозен млад човек с вратовръзка на ластик, избягнал печата на лекомислието, който големият град налага на младежта, електротехник по професия с тридесет долара седмична заплата. Той гледаше Лу с тъжния поглед на Ромео и си мислеше, че всяка муха с радост би се заплела в паяжината на нейните шевици.

— Моят приятел господин Оуинз — запознай се с госпожица Данфорт — представи ги Лу.

— Много ми е приятно, госпожице Данфорт — каза Дан, подавайки ръка. — Лу ми е говорила толкова много за вас.

— Благодаря — каза Нанси и едва докосна ръката му със студените си пръсти. — Да, тя ми е споменавала за вас два-три пъти.

Лу се изкиска.

— От госпожа Ван Олстин Фишър ли си се научила да подаваш така ръка? — попита тя.

— Щом е от нея, бъди сигурна, че си заслужава да се научи.

— Ха, много ми е изтрябвало. Толкова е префърцунено. Човек подава ръка така, когато иска да си покаже брилянтните пръстени. Виж, ако един ден имам такива, може да опитам.

— Ти първо се научи и тогава може и с пръстени да се сдобиеш — каза мъдро Нанси.

— За да се сложи край на този спор, позволете да ви направя едно предложение — каза Дан с обичайната си весела усмивка. — Понеже не мога да ви заведа в бижутериен магазин, какво ще кажете,

ако отидем на оперета? Взел съм билети. Щом нямаме по ръцете си истински скъпоценности, да погледаме поне театралните брилянти.

Верният рицар зае своето място откъм бордюра, до него — Лу, понаперена в своето ярко облекло, а до нея — Нанси, стройна, облечена скромно като врабец, но с държане на истинска Ван Олстин Фишър; и така тримата тръгнаха на скромното вечерно забавление.

Едва ли някой смята големия универсален магазин за учебно заведение. Но за Нанси магазинът, в който работеше, беше истинска школа. В него тя бе заобиколена от красиви вещи, от които лъхаше изискан вкус и финес. Живеете ли в атмосфера на разкош, разкошът става необходимост, независимо дали вие плащате за него или други.

Повечето от клиентките на Нанси бяха дами, чието облекло, маниери и обществено положение служеха за еталон. И тя копираше от тях, вземайки най-доброто от всяка съобразно своите разбирания.

От една ще усвои някакъв жест, от друга — красноречиво повдигане на веждата, от трета — походката, начина да носи чантичката, усмивката, поздрава, държането с „низшестоящите“. От любимия си модел, госпожа Ван Олстин Фишър, тя бе заимствувала нещо наистина забележително — мекия, нежен глас, звънлив като сребро и чист като славеева песен. Атмосферата на изтънчено висше общество и добри маниери, в която плуваше, не можеше да не окаже и по-дълбоко влияние върху нея. Казват, че добрите навици са нещо по-хубаво от добрите принципи; а защо да не се каже: добрите маниери са нещо по-хубаво от добрите навици? Родителските нравоучения може и да не спасят от гибел пуританската ви съвест; но ако седнете на стол с права облегалка и изречете четиридесет пъти думите „призми и пилигрими“, сатаната ще избяга от вас. И когато Нанси говореше с ванолстинфишърска интонация, *noblesse oblige* я караше да тръпне цяла.

В тази универмагска школа имаше и други извори на знание. Когато видите няколко продавачки, събрани вкупом, да подрънкват евтините си гривни в такт с лекомисления наглед разговор, не мислете, че те са се събрали, за да критикуват прическата на Етел. Може би на това събрание му липсва сдържаното достойнство на мъжкия дълбокомъдър форум, но то е не по-малко важно от първото съвещание между Ева и най-голямата ѝ дъщеря, на което те са обсъждали въпроса как да поставят Адам на мястото му. Това е Женска Конференция за

Взаимна Отбрана и Обмен на Стратегически Теории за Нападение и Защита от Света, който е Театрална Сцена, и от Зрителя-Мъж, който упорито хвърля Букети върху Нея. Жената, най-безпомощното земно създание, грациозна като сърна, но без нейните бързи крачка, красива като птица, но без нейните криле, пълна със сладост като медоносна пчела, но без нейното... Я по-добре да оставим това сравнение, че някой може да бъде ужилен.

На този военен съвет се разменят оръжия и се споделя опитът, извлечен от жизнените битки.

— А аз му викам: „Ама че сте нахал! — каза Сади — Как смееете да ми говорите такива работи? За каква ме смятате?“ И какво, мислите, ми отговаря той?

Главите — кестеняви, черни, руси, червеникави, златисти — се доближават. Отговорът е намерен и се решава как да се парира занапред подобно нападение в двубоя с общия враг — мъжа.

Така Нанси усвояваше отбранителното изкуство, а за жената успешната отбрана означава победа.

Универсалният магазин има широка учебна програма. И може би никой колеж не би могъл да я подготви така добре за осъществяването на заветната ѝ мечта — да изтегли голямата печалба в брачната лотария.

На своя щанд тя се намираще в много изгодно положение. До него беше музикалният отдел, тъй че тя бе успяла да се запознае с творбите на най-големите композитори — поне толкова, колкото е необходимо, за да мине за ценителка в онова общество, в което така предпазливо и плахо се опитваше да проникне. Тя попиваше благотворното влияние на художествени украшения, на скъпи изящни материи и накити, които за жената са почти равностойни на култура.

Останалите момичета скоро разбраха какви са Нансините амбиции. „Ето го, твоят милионер идва, Нанси“ — подвикваха ѝ те, когато към щанда ѝ се запътеше някой мъж с подходяща външност. Мъжете, които се чудеха какво да правят в магазина, докато дамите им се занимават с покупки, добиваха навика да се спират пред щанда за носни кърпи и да ровят небрежно в батистените квадрати. Привличаше ги изкуственият светски вид на Нанси и нейната естествена, нежна красота. Така много мъже идваха при нея да ѝ правят комплименти. Някои от тях може би бяха милионери, а останалите полагаха всички

усилия, за да минат за такива. Нанси се научи да ги различава. Откъм единия край на щанда имаше прозорец, от който се виждаха редиците коли, чакащи купувачите. И Нанси вече знаеше, че автомобилите се различават значително един от друг, както се различават и собствениците им.

Веднъж един очарователен джентълмен, ухажвайки я с вид на крал Кофетуа, купи четири дузини носни кърпи. Когато той си отиде, едно от момичетата каза:

— Какво става, Нанси, защо го изтърва? Според мене това беше добра стока.

— Кой, тоя ли? — възкликна Нанси с най-студената, най-учтива и най-безразлична усмивка от арсенала на госпожа Ван Олстин Фишър. — Не, не е за мене. Видях го, като спря колата отвън. Дванайсет конски сили и шофьор ирландец. А забеляза ли какви кърпи купи — копринени! И носеше гравирен пръстен. Не, ако ще е, да е.

Две от „най-изтънчените“ жени в магазина — отговорничката на продавачките и касиерката — имаха неколцина „фини кавалери“, които понякога ги водеха на ресторант. Веднъж те поканиха и Нанси да отиде с тях. Вечерята се състоя в едно изключително модерно заведение, където кувертите за Нова година се ангажираха месеци преди празника. „Фините кавалери“ бяха двама: единият със съвсем гола глава, обезкосмена от бурен живот, което може да бъде доказано, а другият — млад човек, който държеше да покаже своето значение и преситеност от живота по два убедителни начина — кълнеше се, че никъде не можело да се намери свястно вино и носеше брилянтни копчета на ръкавелите. Този млад мъж видя в Нанси неотразими достойнства. Той по начало имаше вкус към продавачките, а при тази естественото очарование на нейната класа се съчетаваше с маниерите на неговите висши сфери. И ето че на другия ден той се яви в магазина и ѝ направи официално предложение за женитба, наведен над кутия везани кърпи от избелен ирландски лен. Нанси му отказа. Кестенявият „помпадур“ до нейния щанд не пропусна нищо от този разговор. Когато отхвърленият кандидат си отиде, на главата на Нанси се изляха страшни потоци от упреци и възмущение:

— Как може да си такава идиотка! Та този е милионер — племенник на самия Ван Скитълз. И говореше съвсем сериозно. Ти си луда, Нанси.

— Така ли? — каза Нанси. — Значи, трябваше да приема? Но преди всичко той не е чак такъв милионер, какъвто го мислиш. Родителите му отпускат само двайсет хиляди долара годишно. Снощи плешивият го подиграваше за това.

Кестенявият „помпадур“ се приближи и присви очи.

— Ако и ти знаеш какво искаш! — каза тя с пресипнал глас, защото си беше забравила дъвката. — Това не ти ли стига? Или си решила да станеш многоженка и да се омъжиш едновременно за Рокфелер, Гладстън Дауи, испанския крал и още цяла тумба? Двайсет хиляди на година не ти стигат, така ли?

Неотклонният поглед на тези глупави, черни очи накара Нанси да се поизчерви.

— Работата не е само в парите, Кари — обясни Нанси. — Снощи приятелят му го хвана в лъжа. Ставаше дума за някакво момиче, с което той твърдеше, че не бил ходил на театър. Не мога да понасям лъжци. И освен това той изобщо не ми харесва — край. Аз няма да се продам евтино. Като ще е мъж, мъж да е, а не някакъв мухльо. Вярно е, че търся да хвана някой богаташ, но поне да е човек, а не само дрънкало, празна воденица.

— Ти си само за физиопатическа клиника! — каза кестенявият „помпадур“ и я остави.

Нанси продължаваше да култивира у себе си тези възвишени идеи, да не кажем идеали, за осем долара седмично. Тя вървеше по следата на великата, неизвестна „плячка“, ядеше сух хляб и от ден на ден все повече затягаше пояса. На лицето ѝ трептеше леката, войнствена и сладко-тъжна усмивка на родената мъжеловка. Магазинът беше нейната гора; и неведнъж тя вдигаше пушката и се прицелваше в някой едър и хубав на пръв поглед дивеч, но всеки път някакъв дълбок, безпогрешен инстинкт — на ловеца, а може би на жената — я възпираше да стреля и тя отново тръгваше по следата.

Лу просто цъфтеше в пералнята. От своите осемнадесет долара и петдесет цента на седмица тя плащаше шест за стаята и стола. Останалото отиваше предимно за облекло. Възможностите ѝ да подобри вкуса и маниерите си бяха незначителни в сравнение с Нансините. В задимената от изпарения пералня нямаше друго освен работа и тя само гладеше и си мислеше какви развлечения ще ѝ донесе вечерта. Под ютията ѝ минаваха толкова много скъпи и блестящи

платове, че не е изключено все по-големият интерес към тоалетите да ѝ се предаваше по този метален проводник.

След работа навън винаги я чакаше Дан, нейната вярна сянка, независимо в каква светлина се явяваше тя.

Понякога той се вглеждаше в облеклото на Лу, което ставаше все по-фрапантно, ала не и по-стилно, и в честните му очи се появяваше безпокойство; но това не беше укор — на него просто не му харесваше, че тя привлича внимание на улицата.

Лу от своя страна оставаше вярна на дружката си. Нанси излизаше с тях, където и да отиде — това беше закон. И Дан понасяше мъжки и на драго сърце допълнителните разходи. Би могло да се каже, че в това търсещо развлечение трио Лу внасяше яркост, Нанси — стил, а Дан — тежест. Този кавалер с приличен, но стандартен костюм, със стандартна вратовръзка и винаги готова сърдечна, стандартна шега не ги притесняваше никога с нищо. Той беше от онези добри хора, които забравяте, когато са между вас, но за които определено си спомняте, когато ги няма.

При по-изтънчения вкус на Нанси тези стандартни развлечения понякога ѝ нагарчаха. Но тя беше млада, а за младите, като няма риба, и ракът е риба.

— Дан все настоява да се оженим веднага — довери ѝ се веднъж Лу. — Но защо ми е това? Сега сама съм си господарка и мога да харча парите си, както си искам. А той не дава да се издума да работя след женитбата. Ами и ти, Нанси, да те пита човек, защо стоиш в този магазин? Нито яденето ти ядене, нито дрехите ти — дрехи. Само да кажеш, и ще те наредя в пералнята. Е, ще се откажеш малко от фасоните, ама пък ще печелиш повече пари.

— Работата не е във фасоните, Лу — каза Нанси, — но предпочитам да работя в магазина, ако ще да гладувам. Въпрос на навик може би. Чакам да ми излезе късметът. Нямам намерение да вися цял живот на щанда. Обаче всеки ден научавам нещо ново. Непрекъснато съм сред богати и изискани хора, макар и само да ги обслужвам. И бъди сигурна, че нищо не изпускам.

— Хвана ли най-после твоя милионер? — изхили се Лу.

— Още не — отвърна Нанси. — Пробирам.

— Боже мой, пробирала! Не изпускай, Нанси, дори ако ти падне някой, дето не му достигат няколко долара до милиона! Но ти се

шегуваш, разбира се — милионерите не мислят за работнички като нас.

— Толкова по-зле за тях — отсъди Нанси. — Такива като нас могат да ги научат какво да правят с парите си.

— Ако някой такъв ме заговори — разсмя се Лу, — сигурно ще припадна.

— То е, защото не ги познаваш. Единствената разлика между тях и другите хора е, че трябва да ги държиш по-изкъсо. Между другото, не мислиш ли, че този червен копринен хастар е малко ярък за това палто?

Лу се вгледа в семпличкия маслинозелен жакет на приятелката си.

— Не, не мисля, но може би изглежда така в сравнение с твоята дрипа.

— Този жакет — каза с достойнство Нанси — има кройката на жакета на госпожа Ван Олстин Фишър. Платът ми излезе три долара и деветдесет и осем цента. Нейният сигурно струва сто долара повече.

— Не знам дали някой милионер ще се хване на такава въдица — засмя се Лу. — Няма да е чудно, ако аз уловя някой преди тебе.

Наистина само философ би могъл да реши коя от двете приятелки разсъждаваше по-правилно. Лу, лишена от онази гордост и придиричност, които карат десетки хиляди момичета да работят в магазини и кантори за единия хляб, размахваше весело ютията в шумната и душна пералня. Заплатата ѝ надхвърляше най-елементарните нужди, от което печелеше гардеробът ѝ. Лу вече хвърляше коси, неодобрителни погледи на приличния, но неелегантен костюм на Дан Дан установения, постоянния, неизменния.

А Нанси принадлежеше към десетките хиляди. Коприната и скъпоценностите, дантелите и накитите, парфюмите и музиката на изисканото общество бяха създадени за жената, бяха неин законен дял. Щом те са ѝ нужни, щом те са неразделна част от живота ѝ, защо да не живее с тях? Не, тя няма да стане предател на самата себе си като Исав; тя държи на правата, дадени ѝ по рождение, нищо, че хлябът често пъти не достига.

Нанси бе неразривно свързана с тази атмосфера; тя вирееше отлично в нея и със спокойна увереност ядеше оскъдния си обед и правеше сметки как да си ушие по-евтина рокля. Тя вече познаваше

жените и сега изучаваше своя дивеч — мъжете, техните навици и качества. Ще дойде ден, когато ще повали желаното животно; и то ще бъде най-голямото и най-хубавото, обещавахе си тя.

Така. Нанси редовно подрязваше фитила на лампата си и тя светеше, готова да приеме жениха по всяко време.

Но — може би несъзнателно — тя научаваше и някои други неща. Мерилото, с което подхождаше към живота, започваше да се променя. Понякога знакът на долара се размазваше пред мисления ѝ взор и от него се оформяха букви, които се подреждаха в думи като „правда“, „чест“ или просто „доброта“. Да направим едно сравнение: ловец преследва елен в гъста гора и изведнъж излиза на зелена полянка, сред която клокочи ручей и приканва към почивка и покой. В такива случаи и самият Нимрод отпуска копието.

И тъй Нанси понякога се питаше: дали каракулът е чак толкова скъп на сърцата, които покрива?

Един четвъртък Нанси излезе вечерта от магазина, прекоси Шесто авеню и се упъти към пералнята. Щяха да ходят с Лу и Дан на оперета.

Пред пералнята срещна Дан, който тъкмо излизаше отвътре. Лицето му имаше необичаен за него, угрижен вид.

— Отбих се да попитам не знаят ли нещо за нея — каза той.

— За кого? — попита Нанси. — Лу не е ли тук?

— Аз мислех, че знаеш — каза Дан. — От понеделник я няма — нито в квартирата, нито на работа. Изнесла си е вещите от стаята. Казала на една от гладачките, че се готви да заминава за Европа.

— Никой ли не я е виждал? — попита Нанси.

Дан я погледна, стиснал мрачно зъби. В сивите му очи светна стоманеностуден блясък.

— В пералнята ми казаха, че вчера са я видели в някакъв автомобил — каза рязко той. — Сигурно с някой милионер, нали все такива са ви в главата на вас с Лу.

За първи път в живота си Нанси се стресна от мъж. С трепереща ръка тя хвана Дан за ръкава.

— Защо ми говориш така, Дан — сякаш аз съм виновна.

— Не исках да кажа това — омекна Дан и заопипва джоба на жилетката си. — Виж, тъй и тъй съм взел билети за тази вечер —

продължи той, полагайки храбри усилия да бъде по-весел. — Ако искаш...

Нанси се възхищаваше от мъжеството във всички случаи.

— Добре, ще дойда с теб, Дан — каза тя.

Нанси и Лу се видяха отново едва след три месеца.

Една вечер по здрач продавачката бързаше към къщи покрай оградата на тиха градина. Изведнъж чу да я викат по име и когато се обърна, в прегръдките и влетя Лу.

След първите целувки двете се отдръпнаха, отметнали назад глави — като змии, когато се готвят да нападнат или да хипнотизират жертвата си, — а на върха на езика им трептяха хиляди въпроси. И тогава Нанси забеляза, че Лу бе намерила богатство, което се проявяваше в скъпи кожи, бляскави скъпоценности и шедьоври на шивашкото изкуство.

— Ах ти, глупаче такова! — възкликна любвеобилно Лу. — Като те гледам, все още работиш в магазина и все така опърпана ходиш. Какво става с твоята голяма плячка? Май още не си я хванала.

И тогава Лу видя, че Нанси е намерила нещо повече от богатство — нещо, което блестеше по-ярко от скъпоценни камъни в очите ѝ, по-червено от роза на страните ѝ и което трептеше като електрически ток на устните ѝ, готов да потече.

— Да, все още съм в магазина — каза Нанси, — но другата седмица напускам. Колкото до плячката, хванах я — най-голямата плячка в света. Мисля, че сега ти е все едно, нали, Лу? Ще се омъжа за Дан — за Дан! Сега той е моят Дан! Чакай, Лу! Лу!

Откъм ъгъла на градината се зададе едно от онези млади, гладко избръснати фантета от новата реколта, благодарение на които полицията става по-поносима — поне за окото. Той видя една жена със скъпо кожено палто и брилянтни пръстени на ръцете, която се беше свила до желязната ограда на градината и плачеше неудържимо, а до нея слабичко, просто облечено момиче, което се мъчеше да я утеши. Но понеже беше гибсъновски тип и от по-нов калибър, фантетото мина покрай тях и се направи, че нищо не забелязва, защото все пак имаше достатъчно мозък, да разбере, че в такива случаи полицаят е безсилен да помогне, дори да чука с тежката палка по оградата така, че това чукане да отекне до най-далечните звезди.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.